

Formanden: Sammen med denne sag foretages den næste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ekstraordinær kontrol med priser og avancer [af Chr. Madsen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 193, fremsættelsen i tidenden sp. 315).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Handelsministeren (Baunsgaard): Det lovforslag, der er fremsat af socialistisk folkeparti, er det efter min opfattelse ikke muligt at administrere. Det vil rent faktisk sige, at man i teorien må forestille sig, at monopoltilsynet skulle have mindst 150.000 kunder, hos hvem hver eneste prisbevægelse skulle kontrolleres. Jeg anser lovforslaget for i praksis at være uigennemførligt, administrativt umuligt, og må så i øvrigt føje til, at jeg anser det for urimeligt, at man vil lave indkomststop for en enkelt gruppe af befolkningen, uden at man samtidig sætter bestræbelser i gang for at lave indkomststop for alle øvrige befolkningsgrupper.

Jeg tror, at man må sige, at den udvikling, vi har været vidne til i det sidste par år, understreger, at det hverken kan være hensigtsmæssigt eller rimeligt at uddrage en enkelt gruppe og kun for denne gruppe lave indkomststop. Jeg må derfor, og fordi lovforslagets regler i praksis vil være umulige at gennemføre, afvise det.

K. B. Andersen: Som baggrund for de to lovforslag, vi har til behandling i dag, vil jeg gerne have lov til at berette en lille hverdagshistorie fra ugerne lige efter omsens gennemførelse. En del af bevismaterialet står jeg med her, en karton til et køleskabstermometer. På kartonens prisseddel står, så vidt jeg kan se, lidt utydeligt angivet prisen 4 kr. 60 øre, ørerne lidt utydeligt. Termometeret blev af den lille pige, der var sendt i byen af sin moder for at købe det, betalt med den forlangte pris, 4 kr.

60 øre. Da hun kom hjem, stejlede man over den høje pris, lettede på den påklistede prisseddel og fandt indenunder angivet prisen 3 kr. 10 øre. Familiens overhoved henvendte sig til forretningen og gjorde vrøvl. Ekspedienten beklagede meget, der var skrevet lidt utydeligt, prisen skulle være 4 kr. 10 øre, og de 50 øre blev straks tilbagebetalt. Forhøjelsen i øvrigt skyldtes omsen, og det var fuldt ud lovligt at pålægge de varer, man havde på lager, denne forhøjelse, for når omsen engang holdt op, måtte priserne jo nedsættes.

Jeg håber ikke, at denne lille termometerhistorie giver gennemsnitstemperaturen for pris- og avancestigninger i omsens kølvand, eller rettere: det gør den ikke. Den er et særlig groft eksempel på den udnyttelse af situationen, som mange handlende har taget del i i månederne efter omsætningsafgiftens indførelse.

Prisstigninger langt ud over, hvad omsætningsafgiften kan berettige og også prisstigninger på varer, der var på lager, hører til dagens orden. Hertil kommer så de prisstigninger på fødevarerne, der er et resultat af hjemmemarkedsordningen. Der er også her i en lang række tilfælde tale om urimelige prisstigninger og om avancestigninger uden nogen som helst begrundelse. På baggrund af disse stigninger i priser og avancer er det forståeligt, at der har rejst sig stærke krav om, at der gøres noget for at dæmme op for denne udvikling. Det er kommet til udtryk fra fagbevægelsens organisationer. Det kom også til udtryk, da socialdemokratiet i slutningen af august holdt sit årsmøde. I den udtalelse, der blev vedtaget ved den lejlighed, hed det — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Ingen må tjene på de gennemførte stabiliseringsforanstaltninger eller på støtten til landbruget. Samfundets kontrol med priser og avancer må styrkes, og de lovbestemmelser, der hæmmer den fri konkurrence i handelsleddene, må revideres. Forbrugeroplysningen bør fortsættes og udbygges.“